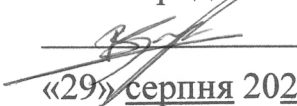

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук
і міжнародних відносин

 Віталій КРИВОШЕЇН

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.23 Професійна етика

шифр із ОПП і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

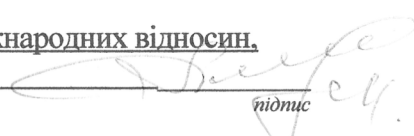
освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

рік набору 2022/2023 форма навчання денна термін навчання 3 роки 10 місяців

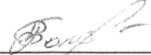
вид дисципліни обов'язкова

Розробник (-и) Петров Павло Григорович, доцент кафедри міжнародних відносин, кандидат політичних наук, доцент

вказати розробників: ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання

 підпис

Погоджено гарант ОП

(підпис)

Іван Головко

(ім'я та прізвище)

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Дніпро
2025

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залик	залик	курсова робота	форма	кількість		всього	аудиторні					самостійна робота
											всього аудиторних	лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	
2025/26	4	8	8				кпр	1	3,0	90	32	16		16		58

1. Мета дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння теоретичних засад етики та професійної моралі, опанування принципів етичної поведінки у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, а також розвиток здатності приймати відповідальні, обґрунтовані та доброчесні рішення у професійній діяльності в умовах глобалізованого та міжкультурного середовища.

Вивчення дисципліни також забезпечує формування наступних компетентностей за ОПП:

ЗК01. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації зрізних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК02. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК03. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК09. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК14. Знання про природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави.

СК15. Здатність самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності). Знання історії на рівні повної загальної середньої освіти.

Освоєння дисципліни: ОК 2.18 Міжнародне публічне право, ОК 2.17 Глобалістика, ОК 2.16 Основи наукових досліджень, ОК 2.14 Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах, ОК 2.13 Геополітика, ОК 2.12 Зовнішня політика України, ОК 2.11 Дипломатична і консульська служба, ОК 2.10 Сучасні міжнародні відносини, ОК 2.9 Теорія міжнародних відносин, ОК 2.8 Політологія міжнародних відносин, ОК 2.7 Історія міжнародних відносин, ОК 2.6 Країнознавчі студії: моделі політичного розвитку, ОК 2.5 Країнознавчі студії: моделі економічного розвитку, ОК 2.4 Міжнародні організації, ОК 2.3 Теорія і практика перекладу, ОК 2.2 Друга іноземна мова (німецька/французька), ОК 2.1 Іноземна мова спеціальності (англійська), ОК 1.10 Інформатика, ОК 1.9 Демократія: від теорії до практики, ОК 1.8 Вступ до спеціальності, ОК 1.7 Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України, ОК 1.6 Іноземна мова (англійська/німецька/ французька), ОК 1.5 Українська мова за професійним спрямуванням, ОК 1.4 Філософія, ОК 1.3 Безпека життєдіяльності та цивільний захист, ОК 1.2 Історія та культура України, ОК 2.19 Публічна дипломатія, ОК 2.20 Міжнародні конфлікти, ОК 2.24 Виробнича практика.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	знати: теоретичні засади етики, професійної моралі та академічної доброчесності; основні етичні принципи професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій	РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси	1-8
2	знати: етичні стандарти дипломатичної діяльності, міжнародного службового спілкування, міжкультурної взаємодії та публічних комунікацій	РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	1-8
3	знати: нормативно-правові засади запобігання корупції, конфлікту інтересів, дискримінації та порушень академічної доброчесності у професійній діяльності	РН21. Самостійно приймати рішення, бути лідером, відповідати за командну роботу	1-8
4	уміти: здійснювати етичний аналіз професійних ситуацій у сфері міжнародних відносин, формулювати обґрунтовані рекомендації щодо	РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних	1-8

	вирішення етичних дилем	комунікацій із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації	
5	уміти: застосовувати принципи професійної етики у діловому спілкуванні, міжнародних переговорах, підготовці аналітичних матеріалів та публічних виступів	РН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів	1-8
6	уміти: здійснювати критичну оцінку інформаційних джерел, забезпечувати доброчесність наукових і аналітичних матеріалів, дотримуватися принципів академічної чесності	РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій	1-8
7	уміти: використовувати сучасні цифрові інструменти для забезпечення прозорості, відповідальності та етичності професійної діяльності	РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій	1-8
8	уміти: приймати самостійні відповідальні рішення в етично складних професійних ситуаціях, демонструвати лідерські якості та відповідальність за результати командної роботи	РН21. Самостійно приймати рішення, бути лідером, відповідати за командну роботу	1-8
9	уміти: використовувати методи етичного дослідження та аналізу міжнародних процесів з урахуванням принципів гуманізму, прав людини та міжнародного права	РН18. Демонструвати знання наукових підходів, методологій та методик дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики	1-8

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні	Семінарські	Лабораторні заняття	Самостійна робота
8 семестр						
Розділ 1. Нормативні та ціннісні засади професійної етики у сфері міжнародних відносин						
1	Тема 1. Професійна етика як система норм і принципів у міжнародній діяльності	2		2		6
2	Тема 2. Академічна доброчесність та антикорупційна культура у сфері міжнародних відносин	2		2		6
3.	Тема 3. Етичні виклики цифрової демократії та онлайн-участі громадян	2		2		6
4.	Тема 4. Професійна відповідальність у процесах цифрової трансформації політичних інститутів	2		2		7
Розділ 2. Прикладні виміри професійної етики у міжнародних комунікаціях						
5.	Тема 5. Етичні стандарти застосування технологій політичної комунікації	2		2		9
6.	Тема 6. Етичні засади цифрової дипломатії та публічної дипломатії	2		2		9
7.	Тема 7. Лідерство, командна відповідальність та етичне прийняття рішень у міжнародній діяльності	2		2		9
8.	Тема 8. Міжнародна солідарність, партнерство та цифрова співпраця: морально-правовий вимір	2		2		6
ВСЬОГО		16		16		58

Тематика практичних / семінарських / лабораторних занять

№ Теми	Тематика (назва) практичного / семінарського / лабораторного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
8 семестр			
Тема 1	Тема 1. Професійна мораль та етичні стандарти у сфері міжнародних відносин 1.Поняття професійної етики та її відмінність від загальної моралі.	2	№1-23, Додаткова №1-23

	2.Етичні принципи діяльності дипломатів і міжнародних службовців. 3.Професійна честь і репутація у міжнародній практиці. 4.Етичні кодекси міжнародних організацій: зміст і значення. 5.Порушення професійної етики: типові ситуації у сфері міжнародних відносин.		
Тема 2	Тема 2. Академічна доброчесність та професійна відповідальність фахівця з міжнародних відносин 1.Принципи академічної доброчесності у підготовці аналітичних матеріалів. 2.Етичні вимоги до роботи з міжнародними джерелами інформації. 3.Конфлікт інтересів у міжнародній діяльності: поняття та способи врегулювання. 4.Корупційні ризики у сфері міжнародного співробітництва. 5.Персональна відповідальність за порушення професійної етики.	2	№1-23, Додаткова №1-23
Тема 3	Тема 3. Етичні аспекти цифрової участі та комунікації у міжнародній сфері 1.Професійна відповідальність за публічні висловлювання у цифровому середовищі. 2.Межі допустимого у використанні цифрових платформ для політичної комунікації. 3.Захист персональних даних та конфіденційної інформації. 4.Етичні ризики онлайн-консультацій та електронних форм участі. 5.Професійна поведінка державного службовця у соціальних мережах.	2	№1-23, Додаткова №1-23
Тема 4	Тема 4. Етична відповідальність у процесах цифрової трансформації державних інститутів 1.Принципи прозорості та підзвітності у державному управлінні. 2.Етичні вимоги до використання цифрових інструментів у публічній політиці. 3.Проблема довіри до політичних інститутів у цифрову епоху. 4.Професійна відповідальність посадових осіб за цифрові рішення. 5.Етичні межі використання великих масивів даних у державному управлінні.	2	№1-23, Додаткова №1-23
Тема 5	Тема 5. Професійна етика у міжнародних політичних комунікаціях 1.Етичні стандарти підготовки публічних заяв та міжнародних комюніке. 2.Межі допустимого у застосуванні комунікаційних технологій. 3.Маніпулятивні практики та їх етична оцінка. 4.Відповідальність за поширення недостовірної інформації. 5.Професійна етика у кризових комунікаціях.	2	№1-23, Додаткова №1-23

Тема 6	Тема 6. Дипломатичний етикет та етичні норми міжнародного протоколу 1.Дипломатичний протокол як система професійних норм. 2.Культура офіційного спілкування у міжнародних переговорах. 3.Етичні аспекти міжкультурної комунікації. 4.Конфіденційність та службова таємниця у дипломатичній діяльності. 5.Порушення дипломатичного етикету та їх наслідки.	2	№1-23, Додаткова №1-23
Тема 7	Тема 7. Етичне лідерство та прийняття рішень у міжнародній діяльності 1.Лідерство як моральна відповідальність. 2.Етичні дилеми у міжнародних переговорах. 3.Колективна та індивідуальна відповідальність у командній роботі. 4.Моральні аспекти прийняття зовнішньополітичних рішень. 5.Професійна відповідальність за наслідки міжнародних рішень.	2	№1-23, Додаткова №1-23
Тема 8	Тема 8. Етичні засади міжнародного партнерства та регіональної співпраці 1.Принципи добросовісності у міжнародних угодах. 2.Етичні вимоги до виконання міжнародних зобов'язань. 3.Повага до культурного різноманіття у регіональній взаємодії. 4.Професійна відповідальність у міждержавних проектах співпраці. 5.Морально-правові засади міжнародної солідарності.	2	№1-23, Додаткова №1-23
Всього		16	-

Тематика самостійної роботи

Структура навчальної дисципліни	Теми лекцій	Тема самостійної роботи	Години	Рекомендована література (№ з переліку)
Розділ 1. Нормативні та ціннісні засади професійної етики у сфері міжнародних відносин	Тема 1. Професійна етика як система норм і принципів у міжнародній діяльності	Порівняльний аналіз етичних кодексів дипломатичної служби різних держав	3	№1-23, Додаткова №1-23
		Професійна честь та репутація фахівця з міжнародних відносин як чинник кар'єрного розвитку	3	№1-23, Додаткова №1-23
	Тема 2. Академічна доброчесність та антикорупційна культура у сфері міжнародних відносин	Механізми запобігання конфлікту інтересів у міжнародних організаціях	3	№1-23, Додаткова №1-23
		Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності у сфері міжнародних досліджень	3	№1-23, Додаткова №1-23
	Тема 3. Етичні виклики цифрової демократії та онлайн-участі громадян	Етичні аспекти електронного врядування та цифрової участі громадян у міжнародному вимірі	3	№1-23, Додаткова №1-23
		Захист персональних даних та проблема цифрової нерівності у глобальному середовищі	3	№1-23, Додаткова №1-23
	Тема 4. Професійна відповідальність у процесах цифрової трансформації політичних інститутів	Принципи прозорості та підзвітності у цифровій трансформації державного управління	3	№1-23, Додаткова №1-23
		Професійна відповідальність посадових осіб за прийняття рішень із використанням цифрових технологій	4	№1-23, Додаткова №1-23
Розділ 2. Прикладні виміри професійної етики у міжнародних комунікаціях	Тема 5. Етичні стандарти застосування технологій політичної комунікації	Межі допустимого у використанні технологій політичної комунікації у міжнародних відносинах	5	№1-23, Додаткова №1-23
		Професійна відповідальність за поширення інформації у міжнародному інформаційному просторі	4	№1-23, Додаткова №1-23
	Тема 6. Етичні	Етичні ризики	5	№1-23,

	засади цифрової дипломатії та публічної дипломатії	використання соціальних мереж у дипломатичній діяльності		Додаткова №1-23
		Проблема конфіденційності та інформаційної безпеки у цифровій дипломатії	4	№1-23, Додаткова №1-23
	Тема 7. Лідерство, командна відповідальність та етичне прийняття рішень у міжнародній діяльності	Етичні дилеми у міжнародних переговорах та способи їх вирішення	4	№1-23, Додаткова №1-23
		Колективна відповідальність у міжнародних проектах та міждержавних ініціативах	5	№1-23, Додаткова №1-23
	Тема 8. Міжнародна солідарність, партнерство та цифрова співпраця: морально-правовий вимір	Морально-правові засади виконання міжнародних зобов'язань державами	3	№1-23, Додаткова №1-23
		Етичні принципи цифрової співпраці та міжнародної солідарності в умовах глобалізації	3	№1-23, Додаткова №1-23
Усього			58	

5. Схема формування оцінки

5.1 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
		75-81
		64-74
Задовільно/Satisfactory		60-63
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

8 семестр

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Виступи на семінарських заняттях	впродовж семестру	48(8 семі-в*6=48)
Виконання індивідуального завдання (КМР)	38	12
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		60

Підсумкове оцінювання (8 семестри):

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Екзамен (8 семестр)	40-41	40

Умови до складання екзамену: до екзамену допускають здобувачів вищої освіти, які пройшли оцінювання за всіма формами поточного контролю, передбаченого робочою програмою.

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
Форма 1. Виступи на семінарських заняттях	
Бали	Критерій
При оцінюванні участі студента/ки у семінарському занятті враховується: – відповідність змісту виступу здобувача питанням, що виносяться на семінарське заняття; – структура виступу (вступ, виклад основного матеріалу, висновки); – ґрунтовність відповіді на запитання аудиторії/викладача; – участь у дискусії та навички ведення дискусії; – уміння використовувати у відповіді/дискусії раніше здобуті знання у рамках освітньої програми; – посилання на першоджерела; – активність здобувача на занятті.	
0	відсутність здобувача на семінарському занятті; здобувач не приймає участі у семінарському занятті
2	підготовка доповіді та виступ на семінарському занятті
2	відповіді на поставлені запитання у контексті доповіді
2	участь у дискусії
Форма 2. КМР	
КМР проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 12 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.	
Бали	Критерій
0	Неправильна відповідь на тестове питання.
1	Правильна відповідь на тестове питання
Мінімальна оцінка 0 балів; Максимальна оцінка (12*1)=12 балів	

5.4 Екзамен

Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння теоретичного та практичного матеріалу з окремої дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід і передбачає обов'язкову присутність здобувача вищої освіти.

Складання семестрових екзаменів здійснюють згідно з робочим навчальним планом спеціальності (напрямку підготовки) під час проведення екзаменаційних сесій згідно з розкладом, де визначають дату, час, аудиторію та екзаменатора.

Передбачає обов'язкову присутність здобувача вищої освіти.

Екзамен проводиться як форма семестрового контролю.

Структурно складається з:

Вид завдань	Кількість завдань	Максимальна кількість балів
Теоретичні питання	2	$2 \cdot 10 = 20$
Тестові завдання з одним правильним варіантом відповіді	10	$10 \cdot 2 = 20$

Критерії оцінювання теоретичних питань на екзамені

Бали	Критерії
0	не володіє навчальним матеріалом; не розуміє змісту питання; не в змозі викласти матеріал логічно та послідовно.
2-4	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; не в змозі викласти зміст більшої частини теоретичного питання.
6	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; викладає основний зміст матеріалу без всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; допускаються окремі неточності та помилки.
8	достатньо повно володіє навчальним матеріалом; логічно, змістовно, обґрунтовано його викладає; при викладанні питань не вистачає достатньої аргументації; можливі окремі неточності та незначні помилки.
10	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; логічно, змістовно викладає матеріал з достатньою аргументацією.
Мінімальна оцінка 0 балів; Максимальна оцінка $(10 \cdot 2) = 20$ балів	

Критерії оцінювання тестових питань

Бали	Критерій
0	Неправильна відповідь на тестове питання.
2	Правильна відповідь на тестове питання
Мінімальна оцінка 0 балів; Максимальна оцінка $(10 \cdot 2) = 20$ балів	

* (за кожною формою оцінювання, зазначеною у п. 5.2)

Примітка:

Визнання Університетом результатів неформального та/або інформального навчання особи – це комплекс процедур, що встановлюють їх відповідність результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонентів або програмним результатам навчання), або певному рівню освіти, за підсумками чого приймається рішення про можливість зарахування особі певних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) відповідної освітньої програми (у тому числі, в рамках її вибіркової складової).

Процедури визнання результатів навчання здобувачів усіх форм здобуття освіти та рівнів вищої освіти, здобутих через неформальну та/або інформальну освіту регламентує Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих через неформальну та/або інформальну освіту, Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання:

За характером викладення навчального матеріалу:

- словесні;
- наочні;
- практичні.

За організаційним характером навчання:

- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

За логікою сприймання та засвоєння інформації:

- індуктивно-дедуктивні;
- дослідницькі;
- проблемні тощо.

Інтерактивні методи навчання («мозковий штурм»; кластери / таблиці; круглий стіл / дискусії; метод групової роботи / метод проєктів) та активні методи навчання (презентації; кейс-технології / кейс-метод; проблемні лекції; дидактичні ігри).

Інструменти та обладнання: Опанування навчальної дисципліни потребує використання мультимедійного обладнання(проектора, ноутбука)

Програмне забезпечення: ліцензія у складі пакету MicrosoftOffice 365 A1 Plusforfaculty

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Балануца О.О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т.К., 2022. 148 с. <https://kuwait.mfa.gov.ua/storage/app/sites/46/balanutsa-o-rodzinki-diplomatii.pdf>
2. Горохолінська І., Бродецький О. Етична підготовка фахівців у закладах вищої освіти: ідейно-ціннісна мотивація та вимоги стандартів вищої освіти. *Освітологія*. 2021. Вип. 10. С. 15–23. DOI: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2021.102>
3. Гулієв А. Д., Чекалюк В. В. Роль етикету й дипломатії в налагодженні продуктивного партнерства. *Часопис Київського університету права*. 2024. № 2. С. 140–145. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2.2024.29>
4. Гулієв А.Д., Чекалюк В.В. Дипломатія. Корпоративна культура та етикетні норми. *Науковий вісник ДДУВС*. 2021. № 3. С. 23–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2021_3_5.
5. Дипломатія: навч. посібник / Корольчук Л.В., Баула О.В. та ін. Луцьк: ПП «Волинська друкарня», 2024, 340 с. <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2024-08/посібник%20макет%20Дипломатія%20%281%29.pdf>
6. Долеско С. Українські народні традиції гостинності в контексті сучасного дипломатичного етикету. *Вісник Національної академії керівних кадрів*

культури і мистецтв, 2024. № 1, С. 218-223. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2024.302068>

7. Карпенко К. І., Дейнека В. В. Професійна етика вищої школи: навч. посібн. Харків: ХНМУ, 2024. 72 с.

8. Карпчук Н.П. Сучасні тренди дипломатичної комунікації: «Whatever works». *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, 2024. № 1 (18). С. 69-84. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2024-01-69-84>

9. Коновалова М. Сучасні підходи та межі гуманітарної дипломатії. *Грані: науково-теоретичний альманах*. 2024. Т. 27, № 1. С. 91–95. DOI: <https://doi.org/10.15421/172412>

10. Кравченко А. А., Кизименко І. О., Красільнікова О. В., Гусєва Н. Ю. Етика в цифровому суспільстві: виклики та перспективи. *Культурологічний альманах*. 2025. № 1. С. 215–232. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2025.1.24>

11. Лікарчук Н. В., Лікарчук Д. С. Парламентська етика: політологічний аналіз. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін: збірник наукових праць. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 30. С. 49–56. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series22.2021.30.05>

12. Михайлова Р.Д., Костюченко О.В. Зовнішні маркери ділового іміджу сучасного політика. *Art and Design*, 2022. № 2(18). С. 121-136. <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2022.2.10>

13. Мясковська М., Кобилянська І. Етичні аспекти підготовки фахівців: відповідальність за якість освіти та розвиток професійної етики. *Педагогіка безпеки*. 2024. № 9(1). С. 24–30. DOI: <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2024-9-1-024-030>

14. Петров П. Демократія онлайн: виклики і можливості політичної участі в умовах цифрової держави. *Acta Securitatae Volynienses*. 2025. № 5. С. 80–87. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-9385/2025-5-11>

15. Петров П. Технології політичної комунікації в міжнародних відносинах України: використання PR-технологій. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 3(17). С. 98–108. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-98-108>

16. Петров П. Цифровізація технологій зовнішньої політики суб'єкта міжнародних відносин: цифровізація та дипломатичні технології Ізраїлю. *Регіональні студії*. 2023. № 34. С. 212–217. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.34.36>

17. Петров П., Вершина В., Головка І. Роль публічної дипломатії та парадипломатії як інструмент зміцнення політичних інститутів у цифровому вимірі. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2025. Том 16, № 2. С. 215–221. DOI: <https://doi.org/10.15421/352462>

18. Петров П., Головка І. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Професійна етика»: електрон. вид. Дніпро: ДНУ, 2025. 48 с. URL: <http://irdnu.dp.ua/storage/files/methodicals/evEeH0yoMg.pdf>

19. Петров П. Трансформація політичних інститутів у цифрову епоху: інновації, стабільність і криза довіри. *Наукові праці МАУП Політичні науки та публічне управління*. 2025. № 1(77). С. 129–133. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2025-1\(77\)-18](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2025-1(77)-18)

20. Соловійов В. Етика як продукт цивілізації та стрижень науки і соціального прогресу: уроки минулого і проблеми сучасності. *Science and Science of Science*. 2023. № 1(119). С. 102–120. DOI: <https://doi.org/10.15407/sofs2023.01.102>

21. Тимошик М. М. Етика нагород у міжнародній політиці: історичний контекст моральних дилем та їх вплив на зовнішню політику держав. *Культурологічний альманах*. 2025. Вип. 3(15). С. 70–77. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2025.3.9>

22. Циватий В.Г. Дипломатичний протокол і етикет міжнародної ввічливості в міжнародних відносинах і світовій політиці XXI ст.: інноваційний, історико-інституціональний та політико-системний дискурси. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С. 218-222. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-236-4-15>

23. Юрчишина Л. І., Калюжна Т. М. Особливості міжнародного етикету в системі ділових комунікацій. *Economics Bulletin*. 2022. № 4. С. 42–48. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/80.042>

Додаткова:

1. Бродецька Ю.Ю. Етика спів-буття: екзистенційно-онтологічні основи людського життя: монографія. Дніпро, 2021.

2. Владишевська В. В., Грушко М. В. Дипломатичний протокол та етикет : навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2023. 88 с. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.23444>

3. Грідіна І.М. Особливості дипломатичного протоколу та етикету під час російсько-української війни. *Актуальні проблеми науки та освіти: зб. матеріалів XXV підсумкової наук.-практ. конф. викладачів МДУ, м. Київ, 10 лют. 2023 р. / за заг. ред. М.В. Трофименка*. К.: МДУ, 2023. С. 149–152. https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4355/1/Grid_osobl_konf_2023_149.pdf

4. Дипломатичний корпус. *Україна дипломатична*. 2024. Вип. 25. С. 617-716. DOI: [10.37837/2707-7683-2024](https://doi.org/10.37837/2707-7683-2024)

5. Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. Том 32, № 1. С. 31–42. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-31-42>

6. Драчов О., Пакін А., Фішер А. Міжнародно-правове регулювання дипломатичного протоколу в контексті порушення етикету і відповідальності держав. *Наукові інновації та передові технології*, 2025. № 10 (50). С. 1004-1014. DOI: [10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-1004-1014](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-1004-1014)

7. Дубовик Н., Шило О. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України. *Молодий вчений*. 2023. № 4(116). С. 72–76. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14>

8. Ковчина І., Панченко М. Теоретичні засади ведення переговорів та психологічні особливості уникнення партнерами конфліктів у міжнародних взаємодіях. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*, 2022. Серія 12. Психологічні науки, Вип. 19(64). С. 23 – 33. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-NC.SERIES12.2022.19\(64\).03](https://doi.org/10.31392/NPU-NC.SERIES12.2022.19(64).03)

9. Кремінь В. Г.. Філософія людиноцентризму в системі сучасних цінностей. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. Том 5, № 1. С. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5126>

10. Кубко В. Культурна дипломатія в системі стратегічних комунікацій України. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*, 2022. № 45. С.125-134. <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.45.15>

11. Кузнецова І., Рубанець О. Етичний складник комунікацій у мережевому освітньому середовищі. *Вища освіта України*. 2023. Ви. 1. С. 80–86. DOI: [https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.1\(88\).10](https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.1(88).10)

12. Павлюх М.В., Кушней С.Р. Публічна дипломатія як тренд у сучасних політичних відносинах: процеси трансформації. *Політичне життя*, 2023. № 4. С.122-127. <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.4.14>

13. Романюк Н., Кухарик В. Основи дипломатії і дипломатичної роботи: опорний конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2024. 76 с.

14. Соціокультурні та політичні пріоритети української нації в умовах глобалізації: монографія / Т.В. Гончарук-Чолач та ін.; за ред. проф. О.М. Рудакевича. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 338 с.

15. Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі: Мат.-ли 3-ї Міжнар. наук.-пр. конф. науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених, Дніпро, 17-18 квітня 2025 р. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2025. 283 с.

16. Утюж І.Г., Спиця Н.В., Сепетий Д. П. Етика та методологія наукового дослідження: навчально-методичний посібник для підготовки докторів філософії (PhD). Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. 101 с.

17. Федорова Г. Особливості ведення дипломатичних переговорів. *Грані: науково-теоретичний альманах* 2024. Том 27. № 3. С. 111-118. DOI: <https://doi.org/10.15421/172458>

18. Харківська А., Прокопенко А.. Етика наукових досліджень в умовах війни: академічна доброчесність у вищій освіті. *Обрії*. 2024. Том 59, № 2. С. 99–102. DOI: <https://doi.org/10.15330/obrii.59.2.99-102>

19. Ціватий В.Г. Дипломатичний протокол, церемоніал та етикет міжнародної ввічливості: модель, інструментарій і національні особливості сучасної дипломатії (теоретико-методологічний аспект). *Гуманітарний корпус: зб. наук. ст. з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії*. Вип. 46. К.: ТОВ НВП Інтерсервіс, 2022. С. 43–47. https://chubynsky.best/files/a/biblioteka/naukovi-pratsi/yasyuk/yasyuk-t.-2022_-s.176_.pdf

20. Шадська У., Ніколаєв А., Деркаченко Ю., Бегей В., Румянцев Г., Дубно О., Марченко О. Права людини в епоху штучного інтелекту: виклики та правове регулювання. 2024. URL: https://eu4digitalua.eu/wp-content/uploads/2024/02/guia_ukr_5.pdf

21. Юр'єва І., Яцина В. Практика застосування соціальної відповідальності бізнесу та соціального бізнес аналізу. *Вісник НТУ «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2024. № 1. С. 8-11. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.1.8>

22. Юрченко О. Публічна дипломатія як форма міжнародних комунікацій, її роль у формуванні іміджу України. *Економіка та суспільство*, 2024. № 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-124>

23. Яцина В.В., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Роль етикету та дипломатії в налагодженні міжнародних бізнес-комунікацій і формуванні ділового іміджу. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 2025. № 16, С. 85-99. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.16.2025.344696>

8. Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Конгресу США. Country Studies: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.loc.gov/collections/country-studies/?fa=online-format:pdf&sp=2>

2. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара: офіційний вебсайт. URL: <https://www.dnu.dp.ua/>

4. Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека: офіційний вебсайт. URL: <http://www.libr.dp.ua/>

5. Європейський Союз: офіційний вебпортал. URL: https://european-union.europa.eu/contact-eu_uk

6. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

7. Міністерство закордонних справ України: офіційний вебсайт. URL: <https://mfa.gov.ua/>
8. Міністерство освіти і науки України: офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
9. Наукова бібліотека Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара: офіційний вебсайт. URL: <http://library.dsu.dp.ua/>
10. Національна академія наук України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.nas.gov.ua/>
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: офіційний вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Національний інститут стратегічних досліджень: офіційний вебсайт. URL: <https://niss.gov.ua/>
13. Організація Об'єднаних Націй: офіційний вебсайт. URL: <https://www.un.org/en>
14. Рада національної безпеки і оборони України: офіційний вебсайт. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/>
15. Цифровий репозиторій Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. URL: <https://repository.dnu.dp.ua/>
16. ЮНЕСКО: офіційний вебсайт. URL: <https://www.unesco.org/en>
17. Directorate-General for Communication. Types of institutions and bodies: official web-site. Available at: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_en
18. European Commission. Areas of EU action: official web-site. Available at: https://commission.europa.eu/about/role/law/areas-eu-action_en
19. European Commission. Common Foreign and Security Policy: official web-site. Available at: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/common-foreign-and-security-policy_en
20. European Parliament. Directorate-General for Internal Policies. The European Council in 2022. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023. Available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9154aba7-f617-11ee-8e14-01aa75ed71a1/language-en>
21. European Parliament. Members of the European Parliament: official web-site. Available at: <https://www.europarl.europa.eu/meps/en/home>
22. Official Journal of the European Union. Court of Justice of the European Union. Access to European Union Law. Available at: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:eu_court_justice
23. Official Journal of the European Union. European Council. Access to European Union Law. Available at: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:european_council
24. Official Journal of the European Union. European Parliament. Access to European Union. Available at: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:european_parliament